

**ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA
GOSPODARCZEGO**

z dnia 15 grudnia 1951 r.

w sprawie robotniczo-inżynierskich brygad racjonalizatorskich.

W celu zapewnienia rozwoju wyższej formy ruchu wynalazczego, połączenia twórczej inicjatywy i praktycznego doświadczenia przodowników pracy, robotników i majstrów z wiadomościami i doświadczeniami techników i inżynierów zarządza się na podstawie § 3 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1949 r. w sprawie zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 190 i z 1950 r. Nr 22, poz. 188), co następuje:

§ 1. Ilekroć w niniejszym zarządzeniu jest mowa:

- 1) o dekreście o wynalazczości pracowniczej, należy przez to rozumieć dekret z dnia 12 października 1950 r. o wynalazczości pracowniczej (Dz. U. R. P. Nr 47, poz. 428);
- 2) o przepisach o organizacji wynalazczości pracowniczej, należy przez to rozumieć zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 7 lipca 1951 r. w sprawie określenia organów właściwych do przyjmowania i oceniania pracowniczych wynalazków, udoskonalień technicznych i usprawnień i do rozstrzygnięcia sporów o wysokość wynagrodzenia za te wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia, jak również trybu postępowania tych organów (Monitor Polski Nr A-66, poz. 869);
- 3) o przepisach o wynagradzaniu wynalazczości pracowniczej, należy przez to rozumieć uchwałę Nr 291 Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 1951 r. w sprawie wynagradzania twórców pracowniczych wynal-

lazków, udoskonalień technicznych i usprawnień (Monitor Polski Nr A-36, poz. 446);

- 4) o przepisach o wynagradzaniu za pomoc techniczną, należy przez to rozumieć zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 24 sierpnia 1951 r. w sprawie premiovania i wynagradzania za pomoc techniczną przy opracowywaniu pracowniczych wynalazków, udoskonalień technicznych i usprawnień (Monitor Polski Nr A-82, poz. 1137);
- 5) o projekcie racjonalizatorskim, należy przez to rozumieć pracowniczy wynalazek, udoskonalenie techniczne lub usprawnienie w rozumieniu art. 1 pkt 3, 4 i 5 dekretu o wynalazczości pracowniczej.

§ 2. Robotniczo-inżynierską brygadą racjonalizatorską, zwaną dalej w skróceniu „brygadą racjonalizatorską”, jest zespół pracowników uspołecznionego zakładu pracy, powstały dla wykonywania zadań racjonalizatorskich, mających na celu szybkie dopomaganie zakładowi pracy w usuwaniu wąskich przekrojów produkcji, pracochłonnych prac itp. przez opracowywanie projektów racjonalizatorskich oraz wprowadzanie ich w życie.

§ 3. Każdy pracownik uspołecznionego zakładu pracy może inicjować utworzenie brygady racjonalizatorskiej dobierając sobie odpowiedni skład osobowy, dający gwarancję wykonania przyjętego zadania racjonalizatorskiego w określonym terminie. Przykładowy skład brygady: 2 ślusarzy, tokarz, technolog, konstruktor.

§ 4. 1. Kierownictwo zakładu pracy, komórka wynalazczości, Klub Techniki i Racjonalizacji, rada zakładowa i zakładowe koło Stowarzyszenia Inżynierów i Techników obowiązane są pomagać pracownikom w tworzeniu brygad racjonalizatorskich oraz otaczać je opieką w czasie ich pracy.

2. Brygada racjonalizatorska pracuje pod opieką kierownika komórki organizacyjnej, na której terenie ma opracować projekt racjonalizatorski i wprowadzić go w życie.

3. W zależności od zadania, którego wykonania podjęła się brygada racjonalizatorska, a w szczególności w razie potrzeby dokooptowania niezbędnych fachowców, skład brygady może ulegać zmianom.

§ 5. W skład brygady mogą wchodzić za zgodą kierownika zakładu pracy, w którym utworzona została brygada racjonalizatorska, pracownicy innych społecznie zorganizowanych zakładów pracy i instytucji, jak np. pracownicy nauki wyższych uczelni technicznych, pracownicy instytutów naukowo-badawczych, studenci itp. Pracownicy ci prace w brygadzie wykonują po godzinach swych normalnych zajęć w macierzystym zakładzie pracy.

§ 6. Brygada racjonalizatorska wybiera spośród swoich członków kierownika brygady i zgłasza się do komórki wynalazczości zakładu pracy z tematem wybranym z tematyki ogłoszonej przez zakład pracy dla racjonalizatorów.

§ 7. 1. Zadania do wykonania brygada racjonalizatorska otrzymuje w formie socjalistycznego zamówienia racjonalizatorskiego.

2. Socjalistyczne zamówienie racjonalizatorskie jest pisemną umową pomiędzy brygadą racjonalizatorską i zakładem pracy, której przedmiotem jest opracowanie projektu racjonalizatorskiego w określonym terminie. Zamówienie racjonalizatorskie powinno zawierać w szczególności:

- 1) wymienienie składu osobowego brygady wynalazczej,
- 2) dokładne określenie tematu, którego rozwiązania i opracowania podejmuje się brygada,
- 3) określenie terminu złożenia przez brygadę opracowanego projektu racjonalizatorskiego oraz orientacyjnego terminu wprowadzenia go do produkcji,
- 4) określenie sposobu wynagrodzenia za sporządzenie dokumentacji technicznej.

3. Brygada racjonalizatorska może według swego wyboru otrzymać wynagrodzenie za sporządzenie dokumentacji technicznej albo w myśl § 14 ust. 1 przepisów o wynagradzaniu wynalazczości pracowniczej, albo według osobnej umowy, jak np. według obowiązujących norm za sporządzenie dokumentacji wykonawczej, rysunków warsztatowych, według rzeczywiście zużytych ilości godzin itp. z tym jednak, że koszt sporządzenia dokumentacji technicznej przez brygadę nie może być większy, aniżeli koszt sporządzenia tej dokumentacji przez biuro konstrukcyjne według obowiązujących stawek.

§ 8. 1. Zamówienie racjonalizatorskie przygotowuje komórka wynalazczości. Zamówienie powinno być podpisane przez wszystkich członków brygady racjonalizatorskiej i przez osoby uprawnione do podpisywania zobowiązań w imieniu zakładu pracy.

2. Zamówienie racjonalizatorskie sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje zakład pracy (komórka wynalazczości), a drugi — brygada racjonalizatorska. Kopię zamówienia komórka

wynalazczości przesyła Klubowi Techniki i Racjonalizacji.

3. Jeżeli w skład brygady racjonalizatorskiej wchodzi pracownik innego uspołecznionego zakładu pracy lub instytucji (§ 7), kopię zamówienia otrzymuje komórka związku zawodowego macierzystego zakładu pracy tego pracownika.

§ 9. Wszystkie prace związane z wykonywaniem zadania racjonalizatorskiego — od opracowania projektu aż do wprowadzenia go do produkcji — brygada racjonalizatorska wykonuje w zasadzie własnymi siłami w godzinach poza służbowych.

§ 10. 1. Po opracowaniu projektu racjonalizatorskiego brygada racjonalizatorska zgłasza go w komórce wynalazczości zakładu pracy w trybie przewidzianym w przepisach o organizacji wynalazczości pracowniczej.

2. Po przyjęciu do wykorzystania projektu racjonalizatorskiego w trybie przewidzianym w przepisach o organizacji wynalazczości pracowniczej brygada racjonalizatorska bierze udział w opracowaniu planu wykorzystania projektu, składając harmonogram swoich prac związanych z realizacją projektu (wykonanie rysunków warsztatowych, przyrządów itp.) i zobowiązując się go dotrzymać.

§ 11. 1. Jeżeli po przyjęciu do wykorzystania projektu racjonalizatorskiego prace brygady przy realizacji projektu (bezpośrednim wykonaniu bądź ulepszeniu konstrukcji, wykonawstwie przyrządów itp.) wymagają więcej aniżeli 200 roboczogodzin, kierownik zakładu pracy może na wniosek kierownika komórki wynalazczości zlecić wykonanie tych nadwyzkowych prac (tj. ponad 200 roboczogodzin) innym pracownikom zakładu pracy w ramach ich normalnych zajęć.

2. Członkowie brygady racjonalizatorskiej mogą być w koniecznych przypadkach zwalniani na wniosek kierownika komórki wynalazczości od swych zasadniczych zajęć do prac nad realizacją projektu, z zachowaniem wynagrodzenia do wysokości średniego zarobku z ostatnich trzech miesięcy — stosownie do § 47 przepisów o organizacji wynalazczości pracowniczej.

§ 12. 1. Za wykonanie zadania racjonalizatorskiego, które zakwalifikowane zostało jako pracowniczy wynalazek, udoskonalenie techniczne lub usprawnienie w rozumieniu dekretu o wynalazczości pracowniczej, brygada racjonalizatorska otrzymuje:

- 1) wynagrodzenie przewidziane dla twórców w przepisach o wynagradzaniu wynalazczości pracowniczej;
- 2) wynagrodzenie za sporządzenie dokumentacji technicznej (§ 7 ust. 3);
- 3) wynagrodzenie za wykonane w godzinach poza służbowych prace warsztatowe i pomocnicze przy realizacji projektu (§ 11 ust. 1) — za przepracowane roboczogodziny na podstawie kart roboczych, według stawek obowiązujących dla danego rodzaju robót;
- 4) premię za współudział w realizacji projektu, przewidzianą w §§ 36—38 przepisów o wynagradzaniu wynalazczości pracowniczej.

2. Przy podziale wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio postanowienia § 5 przepisów o wynagradzaniu wynalazczości pracowniczej.

3. Do pracowniczych wynalazków, udoskonalień technicznych i usprawnień, dokonanych przez brygady racjonalizatorskie, stosuje się odpowiednio w sprawach, nie uregulowanych niniejszym zarządzeniem, przepisy dekretu o wynalazczości pracowniczej.

§ 13. Jeżeli, stosownie do § 19 przepisów o wynagradzaniu wynalazczości pracowniczej, członkowi brygady racjonalizatorskiej nie przysługuje wynagrodzenie przewidziane w tych przepisach, wypłaca mu się wynagrodzenie przewidziane w § 3 ust. 1 przepisów o wynagradzaniu za pomoc techniczną.

§ 14. Uspołecznione zakłady pracy przeprowadzą akcję propagującą tworzenie brygad racjonalizatorskich

i wyjaśniającą ich rolę i znaczenie oraz otoczą opieką utworzone brygady.

§ 15. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego: w z. E. Szyr